

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Приватний заклад вищої освіти «Міжнародний європейський університет».

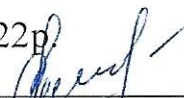
Робоча програма навчальної дисципліни «Медичне право» розроблена на основі навчального плану № 1001/1001/19 схваленого на засіданні Вченої ради університету (протокол № 4 від 26.05 2022 р.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

доцент кафедри туризму
та соціально- гуманітарних дисциплін В.Сичевський

Робоча програма навчальної дисципліни обговорена та схвалена на засіданні кафедри туризму та соціально- гуманітарних дисциплін,
протокол № 1 від «22» 08 2022 р.

Завідувач кафедри туризму
та соціально-гуманітарних дисциплін Т. Дудка

Робоча програма навчальної дисципліни обговорена та схвалена
Директором ННІ «Європейська медична школа»
Протокол № 1 від «29» 08 2022 р.
Директор ННІ «Європейська медична школа» Т.Александріна

Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Медичне право» складена для підготовки студентів другого (магістерського) рівня галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина».

Наша держава перебуває на етапі докорінних змін усіх державницьких сфер, з-поміж яких і охорона здоров'я. У Концепції нової системи охорони здоров'я закладено чимало змін у системі медичної освіти, а також ґрунтовних організаційно-управлінських, кадрових перетворень у цій царині з право-людиною орієнтацією. А це, звичайно, породжує необхідність готувати фахівців, які зможуть адекватно й ефективно реагувати на трансформаційні процеси, об'єктом яких є право.

Оновлена програма, що враховує виклики сьогодення, покликана максимально спектрально надати необхідні знання і навички студентам, аби в майбутньому їхня практична діяльність була найменш тернистою. Закладення фундаменту з правових знань зі студентської лави сприятиме формуванню правової свідомості та правової культури майбутніх фахівців, що сприятиме побудові гармонійних відносин «лікар-пацієнт».

Предметом вивчення дисципліни є забезпечення отримання теоретичних знань і вироблення навичок щодо практичного застосування норм права, сприяння у формуванні у студентів високого рівня правосвідомості та підвищення правової культури, а також недопущення правового нігілізму.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Медичне право України» є необхідною складовою у компетентнісному підході до формування лікаря, який зобов'язаний розуміти спектральність системи охорони здоров'я, знати національну нормативно-правову базу, основи права в медицині, в разі потреби має коректно застосувати отримані знання у практичній діяльності. Вивчення дисципліни пов'язане зі знаннями соціально-гуманітарних і природничо-наукових дисциплін, які студенти вивчають протягом усього навчання.

Вивчення навчальної дисципліни здійснюється на 6 році навчання.

Програма дисципліни структурована та складається з одного модуля, який, своєю чергою, містить три змістових блоки.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни є фахова підготовка студентів, які навчаються за спеціальністю «Медицина», з метою формування і розвитку їхньої компетенції у галузі медичного права, спрямована на отримання необхідного обсягу теоретичних медико-правових знань, набуття практичних навичок у сфері охорони здоров'я, оволодіння достатнім рівнем правової культури та правової свідомості для збереження балансу взаємин між суб'єктами медичних правовідносин і дотримання прав людини в сфері охорони здоров'я.

Основними завданнями вивчення дисципліни є отримання студентами знань, зокрема, щодо історії становлення юридичної регламентації медичної діяльності в Україні; конституційного регулювання прав людини у сфері охорони здоров'я в Україні; загального і спеціального законодавства у сфері охорони здоров'я; видів юридичної відповідальності за професійні правопорушення в окресленій царині; прав й обов'язків суб'єктів медичних правовідносин (пацієнтів, медичних працівників, законних представників пацієнта тощо); дефектів надання медичної допомоги; ятрогенної патології та її медико-правового значення; механізмів контролю якості медичної допомоги; правового регулювання стоматологічної допомоги в Україні; юридичних аспектів профілактики і лікування інфекційних хвороб; законодавчого забезпечення донорства (крові, тканин, репродуктивних клітин); регулювання експертної діяльності за законодавством України; особливостей правового забезпечення населення лікарськими засобами.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, формуванню яких сприяє дисципліна:

Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК-1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК-2	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК-3	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК-4	Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.
ЗК-5	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК-6	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ЗК-7	Здатність працювати в команді.
ЗК-8	Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК-9	Здатність спілкуватись іноземною мовою.
ЗК-10	Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.
ЗК-11	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК-12	Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
ЗК-13	Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.
ЗК-14	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Фахові компетентності (ФК)	
ФК-21	Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
ФК-24	Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.
ФК-25	Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН-1	Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
ПРН-3	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.
ПРН- 21	Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.
ПРН- 25	Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.
ПРН- 27	Вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проектів.
ПРН- 28	Приймати ефективні рішення з проблем охорони здоров'я, оцінювати потрібні ресурси, враховувати соціальні, економічні та етичні наслідки.

3. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин 3,0 кредити ЄКТС

Змістовий модуль 1.

Медичне право як правове утворення

Мета вивчення змістовного модуля 1

У результаті опанування дисципліни студенти повинні знати понятійно- категоріальний апарат у галузі медичного права; види джерел медичного права; тенденції нормотворення й державної політики у сфері охорони здоров'я; основи господарської діяльності та страхування у царині охорони здоров'я; правову природу медичної допомоги та медичної послуги; особливості договору про надання медичних послуг.

Тема 1. Медичне право України в системах права і законодавства.

Правова природа медичного права (галузь права, інститут права, галузь законодавства).

Місце медичного права в системі права та системі законодавства України.

Медичне право України як галузь права: поняття, завдання, предмет і методи.

Медичні правовідносини: поняття, види і склад.

Принципи і функції медичного права України. Система медичного права України.

Джерела медичного права України.

Медичне право як навчальна дисципліна і галузь науки.

Тема 2. Міжнародні стандарти у сфері охорони здоров'я та прав людини.

Міжнародні стандарти у сфері прав людини й охорони здоров'я: загальна характеристика.

Міжнародні акти у сфері охорони здоров'я та прав людини, які містять обов'язкові до виконання норми і принципи («тверде право») (зокрема, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права, Конвенція про права дитини, Конвенція про права інвалідів).

Міжнародні акти у сфері охорони здоров'я та прав людини, які містять рекомендаційні норми і принципи («м'яке право») (зокрема, Міжнародні стандартні правила поведінки з в'язнями, Принципи захисту психічно хворих осіб і поліпшення психіатричної допомоги, Алма-Атинська декларація, Лісабонська декларація прав пацієнта).

Роль і значення Загальної декларації прав людини та її місце в системі міжнародних стандартів у галузі охорони здоров'я та прав людини.

Права пацієнтів за міжнародними актами у сфері охорони здоров'я і прав людини.

Права медичних працівників за міжнародними актами у сфері охорони здоров'я і прав людини.

Тема 3. Регіональні стандарти у сфері охорони здоров'я та прав людини.

Регіональні стандарти у сфері прав людини й охорони здоров'я: загальна характеристика.

Регіональні акти у сфері охорони здоров'я та прав людини, які містять обов'язкові до виконання норми і принципи («тверде право») (зокрема, Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод, Європейська соціальна хартія, Європейська конвенція про права людини і біомедицину).

Регіональні акти у сфері охорони здоров'я та прав людини, які містять рекомендаційні норми і принципи («м'яке право») (зокрема, Європейська хартія прав пацієнтів, Декларація про політику в галузі дотримання прав пацієнтів в Європі, Люблянська хартія з реформування охорони здоров'я).

Права пацієнтів за регіональними актами у сфері охорони здоров'я і прав людини.

Права медичних працівників за регіональними актами у сфері охорони здоров'я і прав людини.

Місце і значення актів Європейського Союзу в системі регіональних стандартів у сфері

охорони здоров'я і прав людини.

Тема 4. Юридична регламентація системи охорони здоров'я в Україні.

Гене́за правового регулювання охорони здоров'я в Україні.

Законодавство України про охорону здоров'я: сучасний стан і перспективи розвитку.
Конституційне регулювання охорони здоров'я в Україні

Галузеве законодавство України у сфері охорони здоров'я. Угода про асоціацію Україна-ЄС в аспекті охорони здоров'я.

Роль і значення практики Європейського суду з прав людини в галузі охорони здоров'я.

Національна судова практика щодо медичних справ.

Змістовий модуль 2.

Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин і механізми та процедури захисту їхніх прав

Мета вивчення змістовного модуля 2

- У результаті опанування змістовного модуля 2 студенти повинні знати права та обов'язки суб'єктів медичних правовідносин, зокрема ключових з них - пацієнта та медичного працівника, загальну характеристику дефектів надання медичної допомоги, а також поняття, види та порядок притягнення медичних працівників до юридичної відповідальності, а також процедури і механізми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.

Тема 5. Система прав людини у сфері охорони здоров'я. Особисті немайнові права людини у сфері охорони здоров'я.

Права людини у сфері охорони здоров'я: поняття, класифікація, загальна характеристика.

Гарантії забезпечення прав людини у сфері охорони здоров'я.

Право людини на життя і медична практика: питання співвідношення. Право людини на життя в Рішеннях Європейського Суду з прав людини.

Право людини на охорону здоров'я.

Право людини на медичну допомогу. Права на згоду та відмову від медичного втручання.

Право людини на медичну інформацію: загальна характеристика і правове забезпечення.

Право людини на лікарську таємницю: загальна характеристика і правове забезпечення.

Права людини, яка перебуває на стаціонарному лікуванні у закладі охорони здоров'я. Порядок обробки персональних даних у сфері охорони здоров'я.

Тема 6. Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин.

Законодавче забезпечення прав пацієнта: міжнародні стандарти та національні акти. Права пацієнта в окремих видах медичної практики.

Нормативне регулювання обов'язків пацієнта в Україні. Правове регулювання професійних прав медичних працівників.

Юридична регламентація професійних обов'язків медичних працівників.

Правовий статус законних представників та інших суб'єктів медичних правовідносин.
Правовий статус лікуючого лікаря за національним законодавством.

Професійна етика та медична деонтологія при провадженні медичної практики.

Тема 7. Дефекти надання медичної допомоги. Медична експертиза та контроль якості медичної допомоги за законодавством України. Юридична відповідальність у сфері охорони здоров'я. Процедури і механізми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.

Дефекти надання медичної допомоги: поняття і види.

Юридична оцінка дефектів надання медичної допомоги.

Законодавче закріплення експертної діяльності в Україні.

Поняття, види і значення медичних експертиз в Україні. Висновок експерта.
Законодавче регулювання контролю якості медичної допомоги.

Умови та порядок здійснення контролю якості медичної допомоги.

Поняття та види юридичної відповідальності суб'єктів медичних правовідносин.

Звільнення від юридичної відповідальності: правові підстави.

Кримінальна відповідальність медичних працівників за вчинення професійних злочинів.

Цивільно-правова відповідальність у галузі охорони здоров'я.

Адміністративна відповідальність медичних працівників.

Дисциплінарна відповідальність медичних працівників.

Поняття та види форм захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.

Судова форма захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.

Позасудова форма захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.

Неюрисдикційні форми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин: самозахист; альтернативне розв'язання конфліктів; допомога незалежних громадських об'єднань; звернення до професійних медичних асоціацій.

Змістовий модуль 3.

Правове регулювання окремих видів медичної практики

Мета вивчення змістовного модуля 3

- У результаті опанування змістовного модуля 3 студенти повинні знати загальну характеристику та правові умови провадження окремих видів медичної практики, а також їх правове регулювання.

Тема 8. Правове регулювання надання медичної допомоги в Україні.

Загальна характеристика первинної медичної допомоги: поняття, принципи, значення. Правила надання первинної медичної допомоги за законодавством України.

Правовий статус лікаря, який надає первинну медичну допомогу. Законодавче забезпечення вільного вибору лікаря первинної ланки.

Декларація про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу: поняття, порядок заповнення та подання. Припинення або тимчасове призупинення дії Декларації.

Загальна характеристика первинної медичної допомоги: поняття, принципи, значення.

Загальна характеристика вторинної медичної допомоги: поняття, принципи, значення. Загальна

характеристика третинної медичної допомоги: поняття, принципи, значення. Загальна

характеристика екстреної медичної допомоги: поняття, принципи, значення. Загальна

характеристика паліативної медичної допомоги: поняття, принципи, значення. Загальна

характеристика медичної реабілітації: поняття, принципи, значення.

Загальна характеристика надання медичної допомоги із застосуванням телемедицини: поняття, принципи, значення.

Тема 9. Законодавче забезпечення профілактики та лікування інфекційних хвороб.

Право громадського здоров'я.

Загальна характеристика правового регулювання у сфері охорони здоров'я щодо захисту населення від інфекційних хвороб.

Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин в умовах лікування інфекційних і венеричних хвороб.

Правове регулювання проведення профілактичних щеплень в Україні. Боротьба з туберкульозом: правові аспекти.

Особливості соціально-правового захисту осіб, інфікованих ВІЛ чи осіб, які страждають на хворобу, зумовлену ВІЛ.

Право громадського здоров'я: поняття, принципи та основні моделі.

Правове регулювання громадського здоров'я. Конституційні засади і межі права громадського здоров'я. Концепція розвитку громадського здоров'я за законодавством України.

Міжнародні стандарти у сфері громадського здоров'я. Роль і значення Угоди про асоціацію Україна-ЄС у сфері громадського здоров'я та новелізації національного законодавства.

**4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕДИЧНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»**

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань 22 Охорона здоров'я (шифр і назва)	Нормативна
Модулів – 1	222 “Медицина”.	Рік підготовки
Змістових модулів – 1		6-й
		Семестр
Загальна кількість годин – 90		11-й
	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції
		10
		Практичні
		32 год.
		Самостійна робота
		48 год.
	Вид контролю:	
	Залік	

4.1. Структура залікового кредиту-модуля «Медичне право»

№	Тема	Лекції	Практ.	СРС
1.	Змістовий модуль 1. Медичне право як правове утворення	1	3	6
2.	Медичне право України в системах права і законодавства.	1	3	1
3.	Юридична регламентація системи охорони здоров'я в Україні.		3	1
4.	Міжнародні стандарти у сфері охорони здоров'я в Україні.		3	2
5.	Регіональні стандарти у сфері охорони здоров'я в Україні.		3	2
6.	Змістовий модуль 2. Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин та механізми і процедури захисту їхніх прав.			8
7.	Система прав людини у сфері охорони здоров'я. Особисті немайнові права людини у сфері охорони здоров'я.	2	-	2
8.	Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин.		3	2
9.	Дефекти надання медичної допомоги. Медична експертиза та контроль якості медичної допомоги за законодавством України.		-	2
10.	Юридична відповідальність у сфері охорони здоров'я.	2	3	2
11.	Змістовий модуль 3. Правове регулювання окремих видів медичної діяльності		3	11
12.	Правове регулювання здійснення медичної практики в Україні	1	4	1

13.	Правове регулювання надання медичної допомоги в Україні.	1	-	1
14.	Законодавче забезпечення профілактики та лікування інфекційних хвороб. Право громадського здоров'я		-	2
15.	Правове забезпечення репродуктивного здоров'я і репродуктивних технологій в Україні. Донорство за законодавством України.	1	-	2
16.	Правове регулювання провадження фармацевтичної діяльності та забезпечення населення лікарськими засобами і виробами медичного призначення в Україні. Інтелектуальна власність у галузі охорони здоров'я.	1	-	2
17.	Правове регулювання психіатричної допомоги. Правове регулювання надання медичної допомоги фізично та соціально уразливим верствам населення.		-	2
18.	Правове регулювання паліативної допомоги. Організаційно-правове функціонування хоспісів.		-	1
	Диференційний залік		4	4
19.	УСЬОГО	10	32	48
20.	Кредитів ЄКТС - 3,0 / 90год			

4.1. Тема лекційних занять

№	Назва теми	год
1	Медичне право України. Основні аспекти.	2
2	Система прав людини у сфері охорони здоров'я.	2
3	Правове регулювання надання медичної допомоги в Україні.	2
4	Юридична відповідальність у сфері охорони здоров'я.	2
5	Правове регулювання провадження фарм діяльності та репродуктивного здоров'я.	2
	Разом	10

4.2. Тематичний план практичних занять

№	Тема	Кількість годин
1	Змістовий модуль 1. Медичне право як правове утворення	3
2	Медичне право України в системах права і законодавства. Юридична регламентація системи охорони здоров'я в Україні.	3
3	Міжнародні стандарти у сфері охорони здоров'я та прав людини. Регіональні стандарти у сфері охорони здоров'я та прав людини	3
4	Змістовий модуль 2. Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин та механізми і процедури захисту їхніх прав	3
5	Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин.	3
6	Юридична відповідальність у сфері охорони здоров'я.	3
7	Змістовий модуль 3. Правове регулювання окремих видів медичної діяльності	3
8	Правове регулювання здійснення медичної практики в Україні	3
9	Законодавче забезпечення профілактики та лікування інфекційних хвороб. Право громадського здоров'я. Вакцинація.	4
10	Диференційований залік	4
11	Усього годин	32

4.3. Самостійна робота студентів та її контроль

1	Тема	СРС
2	Змістовий модуль 1. Медичне право як правове утворення	6
3	Медичне право України в системах права і законодавства.	1
4	Юридична регламентація системи охорони здоров'я в Україні.	1
5	Міжнародні стандарти у сфері охорони здоров'я в Україні та прав людини.	2
6	Регіональні стандарти у сфері охорони здоров'я в Україні та прав людини.	2
7	Змістовий модуль 2. Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин та механізми і процедури захисту їхніх прав.	4
8	Система прав людини у сфері охорони здоров'я. Особисті немайнові права людини у сфері охорони здоров'я.	2
9	Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин.	4
10	Дефекти надання медичної допомоги. Медична експертиза та контроль якості медичної допомоги за законодавством України.	4
11	Юридична відповідальність у сфері охорони здоров'я.	4
12	Змістовий модуль 3. Правове регулювання окремих видів медичної діяльності	4
13	Правове регулювання здійснення стоматологічної практики в Україні	4
14	Правове регулювання надання медичної допомоги в Україні.	2
15	Законодавче забезпечення профілактики та лікування інфекційних хвороб. Право громадського здоров'я	2
16	Правове забезпечення репродуктивного здоров'я і репродуктивних технологій в Україні. Донорство за законодавством України.	2
17	Правове регулювання провадження фармацевтичної діяльності та забезпечення населення лікарськими засобами і виробами медичного призначення в Україні. Інтелектуальна власність у галузі охорони здоров'я.	2
18	Правове регулювання психіатричної допомоги. Правове регулювання надання медичної допомоги фізично та соціально уразливим верствам населення.	2
19	Правове регулювання паліативної допомоги. Організаційно-правове функціонування хоспісів.	2
20	УСЬОГО	48

5. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання є однією з форм організації навчання, яке має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці. Індивідуальні завдання виконуються студентами самостійно під керівництвом викладача.

До індивідуальних завдань відносяться: написання рефератів і створення мультимедійних презентацій з доповідями на засіданнях наукового студентського гуртка кафедри, участь в науково – дослідницькій роботі кафедри, участь в написанні тез та статей доповіді на студентських наукових конференціях.

Перелік завдань для індивідуальної роботи студента: Захист індивідуального дослідницького проєкту; участь у роботі студентського наукового гуртка та виступи на наукових форумах; участь у студентській олімпіаді з дисципліни; підбір відео та аудіо матеріалів із розділів навчальної дисципліни; підбір матеріалів і створення презентації з відповідної теми або розділу дисципліни.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

За джерелами знань використовують методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичні – практична робота, вирішення задачі. За характером логіки пізнання використовуються методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний. За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, пошуковий, дослідницький.

1. Словесні методи: лекція, бесіда;
2. Наочні методи: ілюстрація, демонстрація
3. Практичні методи: виконання практичних робіт та розв’язання ситуаційних завдань для вироблення вмінь та навичок;
4. Самостійна робота студентів з осмислення й засвоєння нового матеріалу
5. Використання контрольно-навчальних комп’ютерних програм .
6. Інноваційні методи навчання: ділова гра, кейс-метод.

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є: лекції; практичні заняття; самостійна робота студентів.

7. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Підсумковий контроль з дисципліни здійснюється на основі контролю теоретичних знань, практичних навичок і вмінь.

Залік - це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу виключно на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях. Семестровий залік з дисциплін проводиться після закінчення її вивчення, до початку екзаменаційної сесії.

Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти.

Максимальна кількість балів за дисципліну складає 200 балів. Співвідношення між результатами оцінювання поточної навчальної діяльності і підсумкового контролю знань – 60 % та 40 %.

Вивчення дисципліни закінчується заліком.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів, **мінімальна кількість балів** – мінімальна кількість балів - становить 120 балів.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного, округленого до двох знаків після коми.

Залік студент отримує на останньому занятті з дисципліни за результатами поточного оцінювання.

До заліку допускаються лише ті студенти, які не мають академічної заборгованості і їх середній бал за поточну навчальну діяльність із навчальної дисципліни становить не менше 3,00.

Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали за 200-бальною шкалою, відповідно до таблиці перерахунку (табл. 1).

Таблиця 1.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.47	179	3.94	158	3.42	137
4.97	199	4.44	178	3.92	157	3.39	136

4.94	198	4.42	177	3.89	156	3.37	135
4.92	197	4.39	176	3.87	155	3.34	134
4.89	196	4.37	175	3.84	154	3.32	133
4.87	195	4.34	174	3.82	153	3.29	132
4.84	194	4.32	173	3.79	152	3.27	131
4.82	193	4.29	172	3.77	151	3.24	130
4.79	192	4.27	171	3.74	150	3.22	129
4.77	191	4.24	170	3.72	149	3.19	128
4.74	190	4.22	169	3.69	148	3.17	127
4.72	189	4.19	168	3.67	147	3.14	126
4.69	188	4.17	167	3.64	146	3.12	125
4.67	187	4.14	166	3.62	145	3.09	124
4.64	186	4.12	165	3.59	144	3.07	123
4.62	185	4.09	164	3.57	143	3.04	122
4.59	184	4.07	163	3.54	142	3.02	121
4.57	183	4.04	162	3.52	141	3	120
4.54	182	4.02	161	3.49	140	< 3	70-119 (повторне перескладання)
4.52	181	4.00	160	3.47	139		
4.49	180	3.97	159	3.44	138		

Результат навчання оцінюється також за двобальною шкалою (зараховано/не зараховано).

Таблиця 2.

Шкала переведення балів у національну систему

За національною системою	За 200-бальною шкалою
зараховано	від 120 до 200 балів
не зараховано	менше 119 балів

Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робоча навчальна програма дисципліни;
2. Плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів;
3. Тези лекцій з дисципліни;
4. Методичні вказівки до практичних занять для студентів;
5. Методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів;
6. Тестові та контрольні завдання до практичних занять;
7. Перелік питань до екзамену

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО ДИСЦИПЛІНИ

1. Правова природа медичного права (галузь права, інститут права, галузь законодавства).
2. Медичне право України як правове утворення: поняття, завдання, предмет регулювання.
3. Медичні правовідносини: поняття, види і склад.
4. Принципи і функції медичного права України.
5. Система медичного права України.

6. Джерела медичного права України.
7. Медичне право як навчальна дисципліна і галузь науки.
8. Загальна характеристика законодавчого забезпечення охорони здоров'я в Україні.
9. Міжнародні акти у сфері охорони здоров'я та прав людини, які містять обов'язкові до виконання норми і принципи («тверде право») (зокрема, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права, Конвенція про права дитини, Конвенція про права інвалідів).
10. Регіональні акти у сфері охорони здоров'я та прав людини, які містять обов'язкові до виконання норми і принципи («тверде право») (зокрема, Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод, Європейська соціальна хартія, Європейська конвенція про права людини і біомедицину).
11. Міжнародні акти у сфері охорони здоров'я та прав людини, які містять рекомендаційні норми і принципи («м'яке право») (зокрема, Міжнародні стандартні правила поводження з в'язнями, Принципи захисту психічно хворих осіб і поліпшення психіатричної допомоги, Алма-Атинська декларація, Лісабонська декларація прав пацієнта).
12. Регіональні акти у сфері охорони здоров'я та прав людини, які містять рекомендаційні норми і принципи («м'яке право») (зокрема, Європейська хартія прав пацієнтів, Декларація про політику в галузі дотримання прав пацієнтів в Європі, Люблянська хартія з реформування охорони здоров'я).
13. Роль і значення Загальної декларації прав людини та її місце в системі міжнародних стандартів у галузі охорони здоров'я та прав людини.
14. Права пацієнтів за міжнародними актами у сфері охорони здоров'я і прав людини.
15. Права медичних працівників за міжнародними актами у сфері охорони здоров'я і прав людини.
16. Права пацієнтів за регіональними актами у сфері охорони здоров'я і прав людини.
17. Права медичних працівників за регіональними актами у сфері охорони здоров'я і прав людини.
18. Місце і значення актів Європейського Союзу в системі регіональних стандартів у сфері охорони здоров'я і прав людини.
19. Угода про асоціацію Україна-ЄС в аспекті охорони здоров'я.
20. Конституційне регулювання охорони здоров'я в Україні.
21. Роль і значення рішень Європейського суду з прав людини у сфері охорони здоров'я, в системі законодавства про охорону здоров'я України, а також документів національних судових інстанцій.
22. Місце медичного права в системі соціального регулювання медичної діяльності.
23. Систематизація законодавства України про охорону здоров'я.
24. Біоетика, біоправо та медичне право: проблеми співвідношення.
25. Роль і значення діяльності міжнародних і національних організацій у розвитку медичного права.
26. Заклад охорони здоров'я України як суб'єкт господарювання.
27. Ліцензування й акредитація закладів охорони здоров'я.
28. Реклама у сфері охорони здоров'я.
29. Організаційно-правові аспекти діловодства в закладах охорони здоров'я.
30. Становлення і розвиток новітніх технологій у сфері охорони здоров'я (зокрема, телемедицина, кібермедицина, квантова медицина).
31. Загальні положення про страхування у сфері охорони здоров'я: поняття, принципи страхування, суб'єкти, об'єкти та зміст страхових правовідносин.
32. Добровільне медичне страхування: стан законодавчого закріплення і практика застосування.
33. Становлення і розвиток обов'язкового державного соціального медичного страхування.
34. Страхування професійної відповідальності медичних працівників.

35. Страхування медичних і фармацевтичних працівників, що виконують свої професійні обов'язки в окремих сферах медичної діяльності.
36. Поняття та ознаки медичної допомоги (якісна, кваліфікована, доступна, безоплатна).
37. Право на медичну допомогу за законодавством України.
38. Медична послуга як об'єкт медичних правовідносин.
39. Договір про надання медичних послуг: поняття, загальна характеристика та особливості виконання.
40. Договірна відповідальність у сфері охорони здоров'я.
41. Поняття договору про медичне обслуговування.
42. Права людини у сфері охорони здоров'я: поняття, класифікація, загальна характеристика.
43. Гарантії забезпечення прав людини у сфері охорони здоров'я.
44. Право людини на життя: поняття, зміст і загальна характеристика. Право на життя і медична практика: питання співвідношення.
45. Поняття та структура права людини на охорону здоров'я за законодавством України.
46. Право людини на медичну інформацію: загальна характеристика і правове забезпечення.
47. Право людини на медичну таємницю: загальна характеристика і правове забезпечення.
48. Право людини на згоду на медичне втручання.
49. Право на відмову від медичного втручання.
50. Порядок обробки персональних даних.
51. Поняття і види суб'єктів медичних правовідносин.
52. Пацієнт: дефініційний і класифікаційний підходи.
53. Загальна характеристика прав пацієнта.
54. Правове регулювання обов'язків пацієнта в Україні.
55. Морально-етичні засади взаємин «лікар-пацієнт».
56. Особливості правового статусу законних представників у сфері охорони здоров'я.
57. Медичний працівник та його правовий статус: понятійно-категоріальний апарат і класифікація.
58. Законодавче забезпечення і класифікація прав медичних працівників.
59. Правове регулювання професійних обов'язків медичних працівників.
60. Правовий статус лікуючого лікаря за національним законодавством.
61. Поняття і види процедур і механізмів захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.
62. Форми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин: поняття, види, засоби здійснення.
63. Судова форма захисту прав суб'єктів медичних правовідносин у порядку конституційного й адміністративного судочинства.
64. Судова форма захисту прав суб'єктів медичних правовідносин у порядку цивільного судочинства.
65. Судова форма захисту прав суб'єктів медичних правовідносин у порядку кримінального судочинства.
66. Позасудова форма захисту прав суб'єктів медичних правовідносин: поняття, види, загальна характеристика.
67. Правопорушення у сфері охорони здоров'я як підстава для юридичної відповідальності у медичному праві: поняття, ознаки, склад.
68. Поняття та види юридичної відповідальності суб'єктів медичних правовідносин.
69. Цивільно-правова відповідальність у сфері охорони здоров'я.
70. Дисциплінарна відповідальність медичних працівників.
71. Адміністративно-правова відповідальність у медичному праві.
72. Кримінальна відповідальність медичних працівників у зв'язку з їх професійною діяльністю.

73. Звільнення від юридичної відповідальності медичних працівників.
74. Неюрисдикційні форми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин: поняття, види, загальна характеристика.
75. Виконання рішень судів у медичних справах.
76. Міжнародні форми і засоби захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.
77. Юридична практика в галузі медичного права.
78. Особливості юридичної відповідальності пацієнтів за законодавством України.
79. Експертна діяльність у сфері охорони здоров'я: національне і зарубіжне законодавство.
80. Поняття, види і значення медичних експертиз в Україні.
81. Висновок експерта: форма і зміст.
82. Медико-соціальна експертиза втрата працездатності: поняття і види.
83. Судово-медична експертиза: загальна характеристика та роль у сфері медичного права.
84. Судово-психіатрична експертиза: загальна характеристика та роль у сфері медичного права.
85. Судово-психологічна експертиза: загальний аналіз і роль у сфері медичного права.
86. Військово-медична експертиза: загальна характеристика та роль у сфері медичного права.
87. Альтернативна медична експертиза: загальний аналіз і роль у сфері медичного права.
88. Патологоанатомічний розтин: особливості проведення, роль і значення для медичних справ.
89. Дефекти надання медичної допомоги: поняття і види.
90. Медична помилка та нещасний випадок.
91. Ятрогенна патологія: актуальність і основні причини виникнення.
92. Ускладнення за результатами медичних втручань та їх правові наслідки.
93. Контроль якості медичної допомоги: поняття, види, суб'єкти.
94. Особливості діяльності клініко-експертних комісій.
95. Особливості юридичної регламентації стоматологічного туризму.
96. Стоматологічна допомога в Україні: нормативне забезпечення.
97. Правовий статус пацієнтів у галузі стоматології.
98. Правовий статус медичних працівників у галузі стоматології.
99. Юридична оцінка несприятливих наслідків надання стоматологічної допомоги.
100. Медико-правові стандарти організації та надання стоматологічної допомоги.
101. Особливості оподаткування стоматологічної практики.
102. Правове регулювання здійснення приватної стоматологічної практики.
103. Господарська діяльність у стоматології.
104. Загальна характеристика первинної медичної допомоги.
105. Загальна характеристика вторинної медичної допомоги.
106. Загальна характеристика третинної медичної допомоги.
107. Загальна характеристика екстреної медичної допомоги.
108. Загальна характеристика паліативної медичної допомоги.
109. Загальна характеристика медичної реабілітації.
110. Правовий статус лікаря первинної ланки.
111. Поняття та види донорства за законодавством України.
112. Поняття і принципи донорства крові та її компонентів.
113. Законодавче забезпечення донорства органів та інших анатомічних матеріалів.
114. Юридична регламентація донорства репродуктивних клітин в Україні.
115. Міжнародні та регіональні стандарти у сфері охорони здоров'я щодо захисту населення від інфекційних, у тому числі тих, що передаються статевим шляхом.
116. Нормативно-правове забезпечення профілактики та лікування інфекційних хвороб, у тому числі тих, що передаються статевим шляхом, в Україні.

117. Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин в умовах лікування інфекційних хвороб, у тому числі тих, що передаються статевим шляхом.
118. Правовий статус медичних працівників та інших осіб, професійна діяльність яких пов'язана з ризиком інфікування ВІЛ.
119. Особливості соціально-правового захисту осіб, інфікованих ВІЛ чи осіб, які страждають на хворобу, зумовлену ВІЛ.
120. Правове регулювання проведення профілактичних щеплень в Україні.
121. Поняття громадського здоров'я.
122. Поняття та правовий статус фармацевтичних працівників.
123. Роль фармацевтичних працівників при наданні медичної допомоги.
124. Провадження фармацевтичної практики.
125. Реклама лікарських засобів.
126. Загальна характеристика законодавства у сфері забезпечення населення лікарськими засобами.
127. Створення і виробництво лікарських засобів: правові аспекти.
128. Правове й етичне забезпечення проведення клінічних випробувань лікарських засобів.
129. Особливості здійснення державного контролю якості лікарських засобів в Україні.
130. Юридичні гарантії забезпечення лікарськими засобами і засобами медичного призначення окремих категорій населення в Україні.
131. Доклінічне вивчення лікарських засобів.
132. Державна політика щодо обігу наркотичних засобів в Україні.
133. Міжнародні та регіональні стандарти і національні акти щодо інтелектуальної власності в галузі охорони здоров'я.
134. Патентування лікарських засобів.
135. Поняття та правовий режим генеричних лікарських засобів.
136. Підстави і порядок видачі примусової ліцензії на патент, об'єктом якого є лікарський засіб.
137. Правовий режим реєстраційної інформації (реєстраційного дос'є) лікарського засобу.
138. Законодавче забезпечення проведення медико-біологічних експериментів в Україні.
139. Умови правомірності та порядок проведення медико-біологічних експериментів з участю людини.
140. Клінічні випробування лікарських засобів на людині.
141. Державна політика щодо боротьби з тютюнопалінням в Україні.
142. Особливості здійснення прав дитини у сфері охорони здоров'я.
143. Юридичне забезпечення надання медичної допомоги інвалідам в Україні.
144. Нормативне забезпечення надання медичної допомоги особам, які перебувають у місцях позбавлення волі.
145. Правове регулювання надання медичної допомоги особам похилого віку.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна (базова) література

1. A. Alghrani, R. Bennett, S. Ost. Bioethics, Medicine and the Criminal Law: The Chriminal Law and Bioethical Conflict: Walking the Tightrope. – Cambridge: Cambridge University Press, 2012.
2. Byrne I., Ezer T., Cohen J., Overall J., Senyuta I. Human Rights in Patient Care: A Practitioner Guide / Under scientific editing of Senyuta I. – L'viv: LOBF Publishing House «Medicine and Law», 2012.
3. Charles Foster. Medical Law: A Very Short Introduction. – Oxford: Oxford University Press, 2013.
4. Furrow B., Creaney Th., Johnson S., Jost T., Schwarts R. Health Law, Cases, Materials and

Problems (abridged edition). – Saint Paul, MN, USA: West Publishing Corp, 2013.

5. Huxtable R. Law, Etics and Compromise at the Limits of Life. To Treat or not to Treat? – Abingdon, UK: Routledge, 2013.
6. Samantha Holliday. Reproductive Ethics and the Law: A Comparative Approach. – Oxford: Routledge-Cavendish, 2013.
7. Senyuta I.Y. The emerging public health legislation in Ukraine // South Eastern European Journal of Public Health. – Volume VII, 2017.
8. Steiner Jr. J.E. Problems In Health Care. – Burlington, MA, USA: Jones & Bartlet Learning LLC, 2013.
9. Study Guide on Medical Law / com. by S. D. Riabenko, B.V. Mykhailichenko. – K.: VSV «Medicine», 2014.
10. Берн И., Коэн Дж., Оверал Дж., Сенюта И. Права человека в сфере охраны здоровья: практическое пособие / Под науч. ред. И. Сенюты. – Львов : Изд-во ЛОБФ «Медицина и право», 2012.
11. Берн І., Езер Т., Коен Дж., Оверал Дж., Сенюта І. Права людини у сфері охорони здоров'я: практичний посібник / За наук. ред. І. Сенюти. – Львів : Вид-во ЛОБФ «Медицина і право», 2012.
12. Бібліографія з медичного права: національний контекст / упоряд. І. Я. Сенюта, О. Є. Січкорізі, Х. М. Шубак ; за заг. ред. І. Я. Сенюти. – Львів : Вид-во ЛОБФ «Медицина і право», 2014.
13. Булеца С. Б. Цивільні правовідносини, що виникають у сфері здійснення медичної діяльності: теоретичні та практичні проблеми : дис. ... докт. юр. наук/ С. Б. Булеца. — Одеса, 2016.
14. Герц А. А. Договірні зобов'язання у сфері надання медичних послуг : дис. ... докт. юрид. наук/ А. А. Герц – Львів, 2016.
15. Гладун З. Адміністративно-правове регулювання відносин у сфері охорони здоров'я за законодавством України / З. Гладун // Вісник Національної академії правових наук України. – 2014. – № 1.
16. Грін О. О. Загальне медичне право: Навчальний посібник: Альб.схем. О.О. Грін – Ужгород: Видавництво «ФОП Сабов А.М.», 2017.
17. Демченко І., Соловйов О. Попередження поширення фальсифікованих лікарських засобів на міжнародному та національному рівні : Монографія / І. Демченко, О. Соловйов. — К., 2014.
18. Кашинцева О. Ю. Проблеми права біоетики : курс лекцій / КУП НАНУ. – К., 2012.
19. Клапаций Д. Й. Законодавче регулювання провадження господарської діяльності з медичної практики фізичними особами-підприємцями // Медичне право. – Спеціальний випуск. – № 3. – 2017.
20. Котуха О. С. Медичне право України: навчальний посібник / укладач Котуха О.С. – Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2014.
21. Кримінальне право України. Загальна частина: навчальний посібник // за заг. ред, професора В. М. Трубникова, Харків, 2015.
22. Лашкул З. В., Сізінцова Ю. Ю., Фершал Я. Ю. Інформована згода: поняття, мета та значення у процесі реалізації прав та обов'язків медичних працівників і пацієнтів. – Запоріжжя : ТОВ «Видавничий будинок «Кераміст»», 2013.
23. Лемеха Р. І. Об'єктивна сторона складу злочину «неналежне виконання професійних обов'язків медичним працівником» // Медичне право. – № 2 (20). – 2017.
24. Майданик Р. А. Медичне право в системі права України : навчально-практичний посібник / Р.А. Майданик. – К. : Алерта, 2013.
25. Майданик Р. А. Права людини в сфері охорони здоров'я : практикум / Р.А. Майданик. – К. : Алерта, 2013.
26. Майданик Р.А. Репродуктивні права. Сурогатне материнство : навчально-практичний посібник / Р. А. Майданик. – К. : Алерта, 2013.
27. Майданик Р. А. Страхування зобов'язань з надання медичної допомоги : навчально-практичний посібник / Р. А. Майданик. – К. : Алерта, 2013.

28. Медичне право України : практикум / уклад.: І. Я. Сенюта, І. О. Богомазова, О. Ю. Кашинцева, Д. Й. Клапаций, Р. А. Майданик, О. Є. Січкоріз, Х. Я. Терешко, У. Я. Хребтань, Х. М. Шубак ; заг. ред. І. Я. Сенюта. – Львів : Світ, 2014.
29. Медичне право України: теоретико-методологічні аспекти викладання медичного права: Матеріали VI Всеукраїнської (V Міжнародної науково-практичної конференції з медичного права): «Медичне право України: теоретико-методологічні та практичні аспекти викладання медичного права» (26–28 квітня 2012 р., м. Львів) / упор. І.Я. Сенюта, Х.Я. Терешко. – Львів : ЛЮБФ «Медицина і право», 2012.
30. Миронова Г. А. Приватно-правове регулювання особистих немайнових відносин у сфері надання медичної допомоги : монографія /Г.А. Миронова; відп. ред. О.Д. Крупчан. – К., 2015.
31. Охорона здоров'я в Україні: організація та законодавче забезпечення / І. А. Голованова, В. П. Лисак, В. М. Пашков [та ін.]; за заг. ред. В.П. Лисак [та ін.]. – К.: МОРІОН, 2014.
32. Правознавство // за заг. ред. д.ю.н. Крестовської Н. М., к.ю.н. Кулініч О. О., к.ю.н. Романадзе Л. Д., підручник. – Одеса: Атлант, 2015.
33. Савченко В. О. Медичні послуги як об'єкт цивільних правовідносин : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. юрид. наук/ В.О. Савченко. – К., 2014.
34. Сенюта І. Я. Дефекти надання медичної допомоги: поняття і види // Медичне право. – № 1 (19). – 2017.
35. Сенюта І. Я. Право на згоду та право на відмову від медичної допомоги: особливості та межі здійснення // Підприємництво, господарство і право. - № 10(248). – 2016.
36. Сенюта І. Я. Правовий звичай як джерело права та регулятор відносин у сфері надання медичної допомоги // Медичне право. - № 2 (20). – 2017.
37. Сенюта І. Я. Стандарти у сфері охорони здоров'я як джерело правовідносин у сфері надання медичної допомоги // Медичне право. – Спеціальний випуск. – № 3. – 2017.
38. Сенюта І. Я. Цивільні правовідносини у сфері проведення медичних дослідів // Медичне право. – № 1 (21). – 2018.
39. Сенюта І. Я. Цивільні правовідносини у сфері репродуктивних технологій // Права людини: філософські, теоретико-юридичні та політологічні виміри [Статті учасників I Міжнародного круглого столу 28-29 жовтня 2016 р.]. – Львів, 2017.
40. Сенюта І. Я., Клапаций Д.Й. Психіатрична допомога: механізми забезпечення прав пацієнтів та їхніх законних представників. – Львів : Вид-во ЛЮБФ «Медицина і право», 2013.
41. Стеценко В. Ю. Медичне право України (реформування охорони здоров'я в умовах страхової медицини) : монографія / В.Ю. Стеценко, Г.М. Такареєв – К. : Атіка, 2012.
42. Терешко Х. Я. Право на медичну інформацію: деякі аспекти // Медичне право. – Спеціальний випуск. – № 3. – 2017.

Допоміжна література

43. Senyuta I. Y. Medical Neutrality as a Human Rights in Patient Care Concept: Experience of Ukraine/ I.Y. Senyuta, D.Y. Klapatyi// Medical Law. — № 17. — 2016.
44. Богомазова І. О. Право на якісні та безпечні лікарські засоби в системі права на охорону здоров'я // Медичне право. – Спеціальний випуск. – № 3. – 2017.
45. Вершкова І. В., Крикля В. В., Мартинова О. В., Горяча Л. О. Екстремальна медицина : навч. посібник / І. В. Вершкова, В. В. Крикля, О. В. Мартинова, Л. О. Горяча. – Харків, 2014.
46. Воробьева Л.В. Медицинское право : краткий курс лекций / Л.В. Воробьева. – Ростов на Дону: Феникс, 2014.
47. Зражевська Н. Захист професійної честі, гідності та ділової репутації лікарів у судовому порядку // Медичне право. – № 1(15). – 2015.
48. Клапаций Д.Й. Правові аспекти надання закладами охорони здоров'я відповідей на запити на інформацію відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» // Медичне право. – № 1(19). – 2017.
49. Куц В. М. Кримінальна відповідальність за незаконне проведення дослідів над

людиною

50. : монографія / В.М. Куц, С.В. Гізімчук, В.О. Єгорова. – Харків: Юрайт, 2012.
51. Лемеха Р. І. Виправданий ризик як обставина, що виключає злочинність діяння медичних працівників // Правова держава: напрямки та тенденції її розбудови в Україні: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, Україна, 12-13 травня 2017 р. – Одеса: ГО «Причорноморська фундація права», 2017.
52. Лемеха Р. І. Поняття неналежного виконання професійних обов'язків медичним працівником // Сучасний вимір держави і права: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Львів, 19-20 травня 2017 р. – Львів: Західноукраїнська організація "Центр правничих ініціатив", 2017.
53. Пташник І. Р. Цивільно-правове регулювання трансплантації в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук/ І.Р. Пташник. – К., 2016.
54. Радиш Я. Соціально-психологічна реабілітація громадян – важлива складова державної політики України в сучасних умовах // Інвестиції: практика та досвід. – № 5. – 2015.
55. Рогальський І. О. Юридична класифікація дефектів надання медичної допомоги у сфері акушерства та гінекології / І. О. Рогальський, Н. М. Калинюк, Н. В. Гуменна // Медичне право. – № 2 (16). – 2015.
56. Рыжкова Е. Медицинский туризм: общая характеристика и правовая регламентация в Украине / Е. Рыжкова. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.legeasiviata.in.ua/archive/2014/3-2/51.pdf>
57. Сенюта І. Я. Медичний нейтралітет як концепція забезпечення прав людини у сфері охорони здоров'я: досвід України / І. Я. Сенюта, Д. Й. Клапатий // Медичне право. – № 1 (17). – 2016.
58. Сенюта І. Я. Нові підходи до стандартів якості надання медичної допомоги та їх можливі юридично-правові наслідки // Український медичний часопис. – Online. – 10.05.2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.umj.com.ua/article/108196/novi-pidhodi-do-standartiv-yakosti-nadannya-medichnoyi-dopomogi-ta-yih-mozhlivi-yuridichno-pravovi-naslidki>
59. Сенюта І. Я. Цивільний позов як інструмент захисту прав суб'єктів медичних правовідносин: деякі аспекти [Текст] / І.Я. Сенюта // Науковий вісник Ужгородського національного університету : Серія: Право / голов. ред. Ю.М. Бисага. – Ужгород: Видавничий дім «Гельветика». – Вип. 31. — Т.2. – 2015.
60. Флоря В. Ответственность за врачебные преступления. Расследование и экспертиза. – LAP LAMBERT Academic Publishing, 2013.

Інформаційні ресурси

Міжнародні та регіональні стандарти

61. General comment No. 14: The Right to the Highest Attainable Standard of Health (Art. 12). CESCR, від 11.08.2000 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.refworld.org/docid/4538838d0.html>
62. Декларація про медичну допомогу, орієнтовану на пацієнта / Міжнародний альянс організацій пацієнтів, від 24.02.2006 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.patientsorganizations.org>
63. Джакартська декларація про провідну роль зміцнення здоров'я у XXI столітті / ВООЗ, 21-25 липня 1997 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.who.int/healthpromotion/conferences/previous/jakarta/declaration/en/index1.html>
64. Європейська соціальна хартія / Рада Європи, від 03.05.1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_062
65. Європейська хартія прав пацієнтів, листопад 2002 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.activecitizenship.net/patients-rights/projects/29-european-charter-of-patients-rights.html>
66. Захист осіб з психічними захворюваннями та покращення психіатричної допомоги:

- Резолюція Генеральної Асамблеї ООН № 46/119 / Генеральна Асамблея ООН. 17 грудня 1991 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/documents/ga/res/46/a46r119.htm>
67. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод / Рада Європи, від 04.11.1950 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004
68. Конвенція про захист прав та гідності людини щодо застосування біології та медицини: Конвенція про права людини та біомедицину / Рада Європи, від 04.04.1997 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_334
69. Конвенція про права інвалідів. ООН, від 13.12.2006 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_g71
70. Лісабонська декларація про права пацієнта / Всесвітня медична асоціація. Асамблея ВМА, вересень-жовтень 1981р., переглянута у 2005 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.med-pravo.ru/Ethics/LisbonDecl.htm>
71. Люблянська хартія з реформування охорони здоров'я / ВООЗ, від 18.06.1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.euro.who.int/data/assets/pdf_file/0010/113302/E55363.pdf
72. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права / ООН, від 16.12.1966 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_043
73. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права / ООН, від 16.12.1966 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_042
74. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права / ООН, від 16.12.1966 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_042
75. Міжнародні керівні принципи етики для біомедичних досліджень на людині / Рада міжнародних організацій медичних наук, 2002 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.fhi.org/training/fr/retc/pdf_files/cioms.pdf
76. Позиційний документ: медсестри і права людини / Міжнародна рада медичних сестер, 1998 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.icn.ch/images/stories/documents/publications/position_statements/E10_Nurses_Human_Rights.pdf
77. Рекомендації REC(2004)10 Комітету Міністрів Ради Європи державам-учасникам щодо захисту прав людини і гідності осіб з психічними розладами / Комітет Міністрів Ради Європи, від 22.09.2004 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=775685>
78. Хартія про право на охорону здоров'я / Міжнародний союз юристів. Генеральна асамблея МСЮ, від 31.08.2005 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uianet.org/documents/qquia/resolutions/Sante4Gb.pdf>
79. Регламент Європейського парламенту і Ради (ЄС) 2016/679 «Про захист фізичних осіб у зв'язку з опрацюванням персональних даних і про вільний рух таких даних, та про скасування Директиви 95/46/ЄС (Загальний регламент про захист даних)» від 27.04.2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eu-ua.org/sites/default/files/inline/files/es-2016679.pdf>

Основні нормативно-правові акти України

80. Конституція України від 28.06.1996 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
81. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15/print1389889414323304>
82. Кодекс адміністративного судочинства від 06.07.2005 р. (ред. від 03.10.2017 р.) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
83. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
84. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
85. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим

доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

86. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
87. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>
88. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
89. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. (ред. від 03.10.2017 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>
90. Етичний кодекс лікаря України прийнятий Всеукраїнським з'їздом лікарських організацій та Х З'їздом Всеукраїнського лікарського товариства (ВУЛТ) від 27.09.2009 р.
91. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>
92. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>
93. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24.02.1994 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4004-12/print1382877439537761>
94. Про захист населення від інфекційних хвороб: Закон України від 06.04.2000 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1645-14>
95. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/222-19/page>
96. Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ: Закон України від 12.12.1991 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1972-12>
97. Про трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів людині: Закон України від 16.07.1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1007-14>
98. Про Уповноваженого Верховного Ради України з прав людини: Закон України від 23.12.1997 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80>
99. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 р. (ред. від 01.12.2005 р.). [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1023-12/print1394382702105452>
100. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
101. Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>
102. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>
103. Про психіатричну допомогу: Закон України від 22.02.2000 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1489-14>
104. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>
105. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
106. Про екстрену медичну допомогу: Закон України від 05.07.2012 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5081-17>
107. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>
108. Про протидію захворюванню на туберкульоз: Закон України від 05.07.2001 р.

- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2586-14>
109. Про донорство крові та її компонентів: Закон України від 23.06.1995 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/239/95-вр>
110. Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення від 19.10.2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2168-19>
111. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань діяльності закладів охорони здоров'я: Закон України від 06.04.2017 р.
112. // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 48. – Ст. 245.
113. Про підвищення доступності та якості медичного обслуговування у сільській місцевості: Закон України від 14.11.2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2206-19>
114. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики: Постанова Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 р. № 285 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/285-2016-%D0%BF>
115. Про затвердження Порядку створення госпітальних округів: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 р. № 932 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/249582611>
116. Про затвердження Методики розрахунку вартості послуги з медичного обслуговування: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 р. № 1075 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/pro-zatverdzhennya-metodiki-rozrahunku-vartosti-poslugi-z-medichnogo-obslugovuvannya>
117. Про утворення Національної служби здоров'я України: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 р. № 1101 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/pro-utvorennya-nacionalnoyi-sluzhbi-zdorovya-ukrayini>
118. Про затвердження вимог до надавача послуг з медичного обслуговування населення, з яким головними розпорядниками бюджетних коштів укладаються договори про медичне обслуговування населення: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 р. № 391 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/pro-zatverdzhennya-vimog-do-nadavacha-poslug-z-medichnogo-obslugovuvannya-naselennya-z-yakim-golovnimi-rozporядnikami-byudzhethnih-koshtiv-ukladayutsya-dogovori-pro-medichne-obslugovuvannya-naselennya>
119. Про затвердження Порядку реалізації державних гарантій медичного обслуговування населення за програмою медичних гарантій для первинної медичної допомоги на 2018 рік: Постанова Кабінету Міністрів України від 25.04.2018 р. № 407 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/pro-zatverdzhennya-poryadku-realiz>
120. Про схвалення Концепції реформи фінансування системи охорони здоров'я: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 р. № 1013-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/249626689>
121. Про схвалення Концепції реформування механізмів публічних закупівель лікарських засобів та медичних виробів: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.08.2017 р. № 582-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/250226636>
122. Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції реформи фінансування системи охорони здоров'я на період до 2020 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.11.2017 р. № 821-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/250432586>
123. Про схвалення Концепції розвитку системи громадського здоров'я: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 р. № 1002-р: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/249618799>
124. Про деякі питання договорів про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій: Постанова Кабінету Міністрів України від 25.04.2018 р. № 410 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/410-2018-%D0%BF>
125. %D0%BF
126. Деякі питання електронної системи охорони здоров'я: Постанова Кабінету Міністрів

України від 25.04.2018 р. № 411 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/deyaki-pitannya-elektronnoyi-sistemi-ohoroni-zdorovya>

127. Про порядок контролю якості медичної допомоги: Наказ МОЗ України від 28.09.2012 р. № 752 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 94. – Ст. 3830.

128. Про організацію клініко-експертної оцінки якості надання медичної допомоги та медичного обслуговування: Наказ МОЗ України від 05.02.2016 р. № 69 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 23. – Ст. 931.

129. Про затвердження Порядку вибору лікаря, який надає первинну медичну допомогу, та форми декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу: Наказ МОЗ України від 19.03.2018 р. № 503: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-19032018--503-pro-zatverdzhennja-porjadku-viboru-likarja-jakij-nadae-pervinnu-medichnu-dopomogu-ta-formi-deklaracii-pro-vibir-likarja-jakij-nadae-pervinnu-medichnu-dopomogu>

130. Про затвердження Порядку надання первинної медичної допомоги: Наказ МОЗ України від 19.03.2018 р. № 504: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-19032018--504-pro-zatverdzhennja-porjadku-nadannja-pervinnoi-medichnoi-dopomogi>

131. Про затвердження нормативних документів щодо застосування телемедицини у сфері охорони здоров'я: Наказ МОЗ України від 19.10.2015 р. № 681 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1400-15>

132. Про деякі питання застосування Україномовного варіанту Міжнародної класифікації первинної медичної допомоги: Наказ МОЗ України від 04.01.2018 р. № 13 [Електронний ресурс].

133. Режим доступу: <http://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-04012018--13-pro-dejaki-pitannja-zastosuvannja-ukrainomovnogo-variantu-mizhnarodnoi-klasifikacii-pervinnoi-medichnoi-dopomogiicpc-2-e>